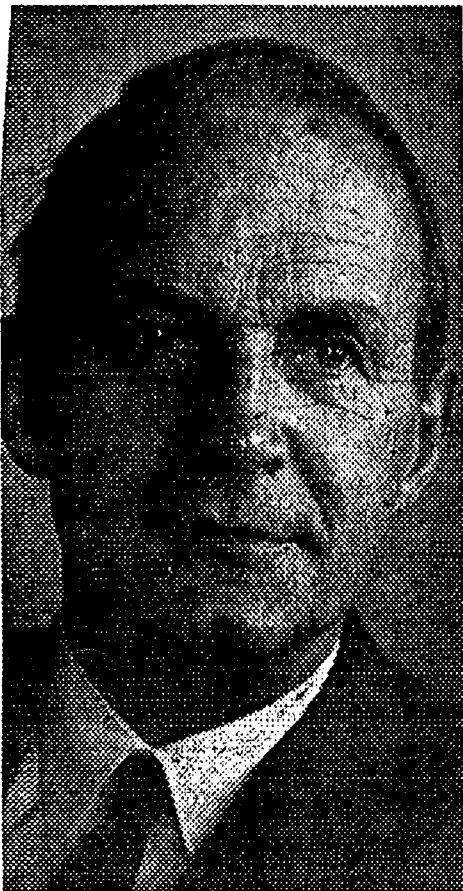

Koht og tjenestemennene i 1940

Av ambassadør Thore Boye

Aftenposten 8/8 1980

Ambassadør Thore Boye fastholder at professor Sigmund Skard gjør seg skyldig i historieforfalskning.

Sigmund Skards tilsvaret den 12. juni til min artikkel i Aftenposten er ikke den direkte og åpne beklagelse som man skulle vente seg fra en universitetsprofessor som har foretatt en fortegnelse av faktiske forhold.

Tvertom fastholder han sin krenkende omtale av embedsmennene på Elverum den 10. april 1940. Han synes imidlertid å mene at karakteristikken «Administrasjonen var ei handfull menn på flukt med handkuffertane sine, slegne av rådløst redsel» blir mindre krenkende fordi han ikke bare hadde statstjenestemennene i tankene. Det viser seg at han med administrasjonen mener «helle statsapparatet, både regjering og embetsmenn, ikke minst regjeringa».

Denne utvidelse av begrepet administrasjon er egnet til å vekke forundring. Også fordi Skard i sin første artikkel skrev at Halvdan Koht den 10. april 1940 må ha håpet at i alle fall noen få av embedsmennene «skulle syna seg å ha den same desperate, motstandsviljen som Konge og regjering». Men uan-

sett hvilket omfang professor Skard nu vil gi sin krenkende uttalelse nr. 1, er det et faktum at han ikke hadde noe grunnlag for å benytte den ovenfor gjengitte karakteristikken om sentraladministrasjonens tjenestemenn.

I sitt tilsvaret av 12. juni forteller videre Sigmund Skard at av dem som var tilstede på Elverum-møtet den 10. april, var det bare Unni Diesen som direkte bad om tross alt å få bli med regjeringen. Dette er irrelevant.

Det som er av betydning ved vurderingen av Skards krenkende uttalelse nr. 2 i hans artikkel av 21. januar, er ikke opplysninger om hva de enkelte tjenestemenn bad om, men om hva de gjorde. Her er forholdet at Justisdepartementets tjenestemenn på møtet (10–12 mann), ikke reiste tilbake til Oslo. De fulgte regjeringen opp gjennom Gudbrandsdalen og frem til Molde, og forberedte og formulerte for regjeringen en rekke beslutninger som var av vital betydning for Norges fortsatte kamp.

Skard skrev i sin artikkel av

21. januar at «forklaringar rører ikke ved det historiske faktum at med unnatak av ein departementssekretær drog embetsmennene altså tilbake til Oslo». Jeg hadde trodd at professoren, når han ble gjort oppmerksom på at han var feilinformert, ville beklage denne uttalelse og kalle den tilbake. Når så ikke er skjedd, finner jeg det nødvendig å gjenta at dette ikke er et historisk faktum. Det er en historieforfalskning.

FORETREDER. Kongen ga igår foretrede for generalkonsul Hans-Johan Hostvedt, Newcastle, og avdelingsdirektør Martin Beer, Oslo.

KONGENS fortjenstmedalje i gull er tildelt historikeren dr. philos Arne Odd Johnsen, Oslo.

BREV TIL REDAKSJONEN

109646